

Dominik Sypniewski

Politechnika Warszawska

ORCID: 0000-0002-6080-9288

INFORMATYZACJA PROCESU BUDOWLANEGO. OD ZAŁOŻEŃ REFORMY DO WNIOSKÓW *EX-POST*

Wprowadzenie

Informatyzacja procesu budowlanego stanowi jeden z kluczowych elementów reformy polskiego prawa budowlanego ostatnich lat. Jest również przykładem wprowadzania do administracji publicznej zróżnicowanych rozwiązań wspierających komunikację zarówno w relacjach G2G (*government to government*), G2B (*government to business*), jak i B2G (*business to government*). Obejmują one m.in. centralne rejestry, interaktywne formularze, generatory wniosków oraz platformy umożliwiające składanie i obsługę dokumentacji technicznej w formie elektronicznej. W literaturze funkcjonuje pojęcie *e-government* rozumiane jako model funkcjonowania organów administracji publicznej oparty na wykorzystywaniu technologii komunikacyjno-informatycznych¹. W niniejszym artykule termin *informatyzacja procesu budowlanego* oznacza kompleksowy proces wdrażania i wykorzystania zintegrowanych systemów teleinformatycznych, umożliwiających użytkownikom realizację określonych usług, zadań lub procesów drogą elektroniczną, bez potrzeby osobistego kontaktu lub obiegu dokumentów papierowych. Celem tych działań jest zwiększenie efektywności, przejrzystości i dostępności procedur związanych z reglamentacją i nadzorem nad inwestycjami budowlanymi. Artykuł przedstawia genezę informatyzacji procesu budowlanego, a następnie jej kluczowe obszary: portal e-Budownictwo prowadzący do cyfryzacji procedur administracyjnych w ramach procesu budowlanego oraz poszczególne systemy teleinformatyczne wprowadzane w ramach reformy. Celem opracowania jest przedstawienie aktualnego stanu informatyzacji procesu budowlanego, a także pokazanie, że wprowadzone rozwiązania i funkcjonalności będą miały istotny wpływ na proces stosowania prawa, jednak z zastrzeżeniem konieczności konsekwentnego dokończenia reformy.

¹ M. Ganczar, A. Sytek, *Informatyzacja administracji publicznej*, Warszawa 2023, s. 60.

Geneza informatyzacji procesu budowlanego

Kluczową przyczyną podjęcia reformy informatyzacji prawa budowlanego w Polsce była nadmierna złożoność i czasochłonność postępowań administracyjnych prowadzonych w tradycyjnej, papierowej formie. Przed wprowadzeniem rozwiązań cyfrowych procedura uzyskania pozwolenia na budowę wymagała złożenia licznych egzemplarzy dokumentacji projektowej, osobistego stawienia w urzędzie oraz wielokrotnej wymiany korespondencji². Takie rozwiązania generowały znaczące obciążenie administracyjne zarówno po stronie inwestorów, jak i urzędników³.

Drugim istotnym motywem reformy był brak jednolitych standardów prowadzenia spraw przez organy administracji architektoniczno-budowlanej oraz nadzoru budowlanego. Brak spójności organizacyjnej i technologicznej między urzędami skutkowało nierównym traktowaniem inwestorów i ograniczało przewidywalność procesu inwestycyjnego. W informatyzacji upatrywano szansę na wprowadzenie pewnych standardów. Reformę wspierały również rosnące oczekiwania uczestników procesu budowlanego w zakresie cyfrowego dostępu do usług publicznych. Inwestorzy i projektanci oczekiwali możliwości składania dokumentacji online, zdalnej komunikacji z organem oraz bieżącego wglądu w akta sprawy. Z perspektywy organów coraz większe znaczenie miało zapewnienie trwałej, bezpiecznej i dostępnej archiwizacji dokumentacji, która mogłaby być przechowywana w formie elektronicznej.

Przed 2020 r. informatyzacja prawa budowlanego obejmowała przede wszystkim wprowadzenie rejestrów dotyczących reglamentacji robót budowlanych oraz centralnych rejestrów osób uczestniczących w procesie budowlanym, które służyły jednak wyłącznie komunikacji G2G⁴. Udostępnianie wzorów formularzy i inne usługi G2B, a także komunikacja elektroniczna między organem a inwestorem miały charakter szczytkowy⁵. Z perspektywy czasu istotnym impulsem do przyspieszenia informatyzacji prawa budowlanego była epidemia COVID-19. Ustawodawca dopuścił w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii możliwość odstąpienia od zasady czynnego udziału stron w postępowaniu administracyjnym, a także umożliwił organom udostępnianie akt sprawy i dokumentów

² J. Kleszcz, P. Kmiecik, P. Szymaniec, *Proces opiniowania i zatwierdzania dokumentacji projektowej w dobie administracji cyfrowej. Możliwości prawne a funkcjonująca praktyka* [w:] *Cyfrowa czy analogowa? Funkcjonowanie administracji publicznej w stanie kryzysu*, red. J.H. Szlachetko, A. Bochentyń, Pelplin 2021, s. 169, 173–179.

³ K. Pilarz, *Proces budowlany wobec nowoczesnych technologii* [w:] *Administracja publiczna wobec nowych technologii. W kierunku neutralności klimatycznej*, red. J. Korczak, Warszawa 2024, s. 303.

⁴ M. Błażewski, *E-administracja jako narzędzie komunikacji w procesie budowlanym*, „Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis” 2015, nr 4(2), s. 136 i 139.

⁵ *Ibidem*, s. 141–142.

za pomocą środków komunikacji elektronicznej⁶. Takie rozwiązanie ma znacznie szerszy zakres niż przewidziana w art. 73 § 3 k.p.a. możliwość udostępniania akt sprawy w systemie teleinformatycznym po uprzednim uwierzytelnieniu strony⁷. Dodatkowo wychodząc naprzeciw oczekiwaniom inwestorów, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego (dalej: GINB) wprowadził zalecenie, żeby w okresie stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii, niezależnie od warunków składania pism określonych w k.p.a., organy administracji budowlanej dopuściły możliwość składania wniosków wraz z załącznikami nie tylko z wykorzystaniem platformy ePUAP, ale również w formie skanów wysyłanych za pomocą poczty elektronicznej⁸. Rozwiązania te były niewątpliwie wadliwe prawnie, jednak przyspieszyły prace zwłaszcza nad informatyzacją procedur (2020–2021), w ramach której wprowadzono możliwość składania wniosków w procesie budowlanym w formie dokumentów elektronicznych, a GINB udostępnił użytkownikom narzędzie umożliwiające ich przygotowanie. W drugim etapie informatyzacji, w latach 2022–2023, wprowadzono rejestry prowadzone przez GINB w formie systemów teleinformatycznych. Dopełnieniem reformy ma być udostępnienie systemu elektronicznego prowadzenia spraw administracyjnych z zakresu procesu budowlanego. Taki system pozwoli na cyfrowe prowadzenie procesów *back-office* przez organy administracji budowlanej, co jest jednym z wyzwań i celów stawianych w Strategii Cyfryzacji Polski do 2035⁹.

Informatyzacja procedur

Portal e-Budownictwo to platforma cyfrowa prowadzona przez GINB, stworzona z myślą o ułatwieniu i przyspieszeniu procesu budowlanego, a także kontaktów między właścicielami obiektów budowlanych a organami administracji publicznej. Portal integruje wszystkie systemy teleinformatyczne i usługi cyfrowe oferowane przez GINB, w tym przede wszystkim przedstawione w dalszej części artykułu: generator wniosków, rejestr osób z uprawnieniami budowlanymi, cyfrową książkę obiektu budowlanego, elektroniczny dziennik budowy oraz system wspierający prowadzenie postępowań administracyjnych. W ramach portalu dostępne są również: Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, wyniki badań próbek wyrobów budowlanych zleconych przez organy nadzoru budowlanego,

⁶ Zob. art. 15zzzzzn ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. 2025, poz. 764).

⁷ E. Szewczyk, *Modyfikacja postępowań administracyjnych prowadzonych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii*, „Samorząd Terytorialny” 2020, nr 6, s. 24.

⁸ <https://www.gunb.gov.pl/aktualnosc/zmiany-w-sposobie-doreczenia-pismdo-organow-administracji-architektoniczno-budowlanej> (3.07.2025).

⁹ *Strategia Cyfryzacji Polski Państwa*, Warszawa 2024, s. 81.

a także serwis z ogłoszeniami dotyczącymi wykonawstwa zastępczego robót budowlanych oraz ocen i ekspertyz technicznych.

Z perspektywy informatyzacji procesu budowlanego kluczowe znaczenie miało udostępnienie wzorów formularzy wykorzystywanych w procesie budowlanym oraz dopuszczenie możliwości składania wniosków w formie dokumentów elektronicznych. Od strony legislacyjnej proces ten został zainicjowany ustawą z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa¹⁰, która wprowadziła do ustawy z dnia 4 lipca 1994 – Prawo budowlane¹¹ możliwość składania niektórych wniosków w ramach postępowań administracyjnych w formie dokumentów elektronicznych oraz upoważniła ministra właściwego ds. budownictwa, planowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa do określenia wzorów formularzy takich wniosków. Formularze były umieszczane na portalu e-Budownictwo, jednak dopiero w ramach drugiego etapu informatyzacji, wraz z rozszerzeniem zakresu postępowań, w których można wykorzystywać formularze, ustawodawca usankcjonował prawnie istnienie portalu e-Budownictwo¹². Warto zauważyć, że stosownie do art. 79a pr. bud. portal e-Budownictwo zapewnia możliwość wygenerowania 18 wniosków lub zawiadomień wykorzystywanych w postępowaniach administracyjnych przewidzianych przez Prawo budowlane, ale również może generować formularze dokumentów wykorzystywanych w innych fazach procesu budowlanego czy też w procedurach planistycznych.

Portal e-Budownictwo nie zastępuje ePUAP lub elektronicznej skrzynki podawczej, a wyłącznie umożliwia wygenerowanie dokumentu, który użytkownik może złożyć do właściwego organu w dowolny sposób przewidziany przez przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego¹³. Portal umożliwia wygenerowanie dokumentu elektronicznego w formacie .docx lub .pdf albo wydrukowanie wniosku w tradycyjnej formie papierowej. Choć z art. 79 ust. 3 pr. bud. to nie wynika, użytkownik może też wysłać wniosek do właściwego urzędu za pośrednictwem portalu gov.pl. W tym celu powinien złożyć pismo ogólne do podmiotu publicznego, wskazując nazwę właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej lub nadzoru budowlanego, do którego należy załączyć wniosek wygenerowany w portalu e-Budownictwo, a także wszystkie wymagane załączniki, w tym również projekt zagospodarowania terenu (działki) oraz projekt architektoniczno-budowlany¹⁴.

Jednym z kluczowych wyzwań związanych z informatyzacją procesu budowlanego jest fakt, że załącznikiem do wielu wniosków inicjujących postępowania administracyjne jest obszerna dokumentacja projektowa. W 2021 r. po nowelizacji

¹⁰ Dz.U. 2021, poz. 11.

¹¹ T.j. Dz.U. 2025, poz. 418 (dalej: pr. bud. albo Prawo budowlane).

¹² Zob. art. 1 pkt 36 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 1557).

¹³ D. Sypniewski [w:] *Prawo budowlane. Komentarz*, red. D. Sypniewski, Warszawa 2025, s. 546.

¹⁴ *Ibidem*, s. 616.

Prawa budowlanego oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego¹⁵ wprowadzono możliwość sporządzenia i złożenia projektu budowlanego w formie elektronicznej – w postaci pliku .pdf opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym albo podpisem zaufanym. Rozporządzenie zawiera jedynie podstawowe regulacje dotyczące formy elektronicznej projektu budowlanego. Poza wskazaniem formatu pliku, przyjmuje zasadę, że jeden tom projektu stanowi jeden plik, którego rozmiar nie może przekraczać 150 MB. Wprowadza także wymóg stosowania jednolitego i czytelnego sposobu oznaczania nazw plików.

Format .pdf jest uniwersalny i łatwy do otwarcia w różnym oprogramowaniu, a równocześnie gwarantuje, że układ graficzny, skala i treść dokumenty pozostają niezmiennie. Tak sporządzona dokumentacja projektowa jest łatwa do sprawdzenia pod kątem prawidłowości podpisu oraz prosta do włączenia do archiwizacji w ramach systemów teleinformatycznych. Biorąc pod uwagę aktualny wzorzec kontroli projektu zagospodarowania terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego, dokumentacja projektowa w formacie .pdf jest wystarczająca do oceny zgodności z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub przepisami techniczno-budowlanymi. Warto przy tym zauważyć, że projekt budowlany w formie papierowej i projekt budowlany w formie elektronicznej to są dwa różnie sporządzone dokumenty. Mają one takie samo znaczenie prawne, jednak nie jest możliwa konwersja przez organ dokumentu papierowego w elektroniczny ani na odwrót¹⁶.

Z perspektywy organów administracji architektoniczno-budowlanej dopuszczenie możliwości sporządzenia i złożenia projektu budowlanego w formie cyfrowej wiąże się z koniecznością dostosowania infrastruktury informatycznej, a także przeszkolenia pracowników. Praktycznym problemem może się okazać również przekazywanie projektów budowlanych w formie cyfrowej w ramach postępowań odwoławczych oraz sądownoadministracyjnych¹⁷.

Informatyzacja rejestrów

Elektroniczny Centralny Rejestr Osób Posiadających Uprawnienia Budowlane (e-CRUB) to cyfrowy rejestr prowadzony w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez GINB, który gromadzi informacje o osobach posiadających uprawnienia budowlane oraz o osobach ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie. System służy do jednoznacznej identyfikacji

¹⁵ Dz.U. 2020, poz. 1609 ze zm.

¹⁶ Taką interpretację prezentuje GINB. Zob. <https://www.gunb.gov.pl/strona/cyfryzacja-pytania-i-odpowiedzi> (7.07.2025).

¹⁷ L. Staniszevska, *Cyfryzacja procesu budowlanego w prawie polskim i gruzińskim*, „Dyskurs Prawniczy i Administracyjny” 2023, nr 2, s. 85.

uczestników procesu budowlanego: projektantów, kierowników budowy, kierowników robót budowlanych oraz inspektorów nadzoru inwestorskiego. Osoby, które zostały wpisane do systemu e-CRUB, nie muszą przedkładać w urzędzie kopii decyzji o nadaniu uprawnień i zaświadczenia o przynależności do izby, ponieważ dane te są dostępne online za pomocą prostej wyszukiwarki. Osoby te mogą też korzystać z indywidualnego konta użytkownika w celu aktualizacji danych kontaktowych, a także pobierać elektroniczne zaświadczenia. Wpisy do rejestru dokonywane są przez organy samorządów zawodowych na podstawie nadanych uprawnień, a każda aktualizacja jest potwierdzana podpisem elektronicznym. Wadą systemu e-CRUB jest natomiast brak kompleksowości – w przypadku osób, które nabyły uprawnienia budowlane przed 1995 r., dopisanie do systemu e-CRUB następuje wyłącznie na wniosek zainteresowanego, a w przypadku osób, które uzyskały uprawnienia budowlane po 1995 r., ale przed wejściem w życie systemu, wpisy są dokonywane na podstawie danych przekazywanych przez odpowiednią izbę samorządu zawodowego. Obecnie w systemie e-CRUB zarejestrowanych jest ponad 142 tys. osób posiadających ważne uprawnienia budowlane¹⁸.

Cyfrowa Książka Obiektu Budowlanego (CKOB) to cyfrowy odpowiednik tradycyjnej książki obiektu budowlanego, prowadzony w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez GINB. Służy do dokumentowania czynności związanych z utrzymaniem obiektu budowlanego, w szczególności okresowych kontroli stanu technicznego, przeglądów technicznych, konserwacji oraz napraw urządzeń przeciwpożarowych, a także robót budowlanych związanych z obiektem budowlanym, wykonanych po oddaniu go do użytkowania. Zapewnia zdalny dostęp właścicielowi i zarządcy obiektu, a także uprawnionym uczestnikom procesu budowlanego i organom nadzoru budowlanego. Każdy wpis w CKOB musi być opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym. Zgodnie z art. 60a pr. bud. od 1 stycznia 2023 r. prowadzenie CKOB jest obowiązkowe dla nowych obiektów budowlanych. Książki papierowe założone do 31 grudnia 2023 r. mogą być prowadzone w tej formie do końca 2026 r., natomiast od 1 stycznia 2027 r. wszystkie książki będą prowadzone cyfrowo. System EKOB dostępny jest jako aplikacja webowa z możliwością obsługi zarówno przez komputer, jak i urządzenia mobilne. Według danych GINB CKOB jest sukcesywnie wdrażany i rozwijany jako element kompleksowej informatyzacji utrzymania obiektów budowlanych w Polsce, a do końca 2024 r. założono 18,7 tys. Cyfrowych Książek Obiektu Budowlanego, zaś z systemu korzystało 13,2 tys. użytkowników¹⁹.

Elektroniczny Dziennik Budowy (EDB) to cyfrowa forma tradycyjnego dziennika budowy, prowadzona za pośrednictwem systemu teleinformatycznego udostępnionego przez GINB. Służy do dokumentowania przebiegu robót budowlanych,

¹⁸ Dane uzyskane z systemu: <https://e-crub.gunb.gov.pl/> (7.07.2025).

¹⁹ [https://www.gunb.gov.pl/aktualnosc/2024-rok-w-glownym-urzedzie-nadzoru-budowlanego?](https://www.gunb.gov.pl/aktualnosc/2024-rok-w-glownym-urzedzie-nadzoru-budowlanego?utm_source=chatgpt.com)
utm_source=chatgpt.com (7.07.2025).

w tym czynności technicznych, organizacyjnych i formalnych podejmowanych na budowie. Zapewnia bieżący, zdalny dostęp inwestorowi, kierownikowi budowy, projektantowi, inspektorowi nadzoru inwestorskiego, ale również pracownikom organów nadzoru budowlanego. Każdy wpis musi być opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym. Korzystanie z EDB jest obecnie dobrowolne, ale zgodnie z art. 47v pr. bud. dziennik budowy w papierowej formie będzie wydawany do 31 grudnia 2029 r., w związku z czym docelowo EDB będzie jedyną formą prowadzenia dziennika budowy. EDB jest dostępny zarówno jako aplikacja webowa, jak i aplikacja mobilna w wersjach dla iOS i Android. Według informacji opublikowanych przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego pod koniec 2024 r. założono 1,6 tys. Elektronicznych Dzienników Budowy, a z systemu EDB korzystało 11,2 tys. użytkowników²⁰.

Wprowadzenie EDB i CKOB wzbudza jednak wiele wątpliwości – do Sejmu RP wpłynął rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw, który wprowadza zmianę granicy czasowej z 31 grudnia 2029 r. na 31 grudnia 2034 r., po której nie będzie można wystąpić o wydanie dziennika budowy w postaci papierowej, a także wydłuża termin, po którym właściciele i zarządcy budynków będą zobowiązani założyć książkę obiektu budowlanego w postaci elektronicznej do 31 grudnia 2034 r. Jako uzasadnienie takiego rozwiązania Ministerstwo Cyfryzacji wskazało na niewielkie zainteresowanie EDB i CKOB²¹, a w ramach konsultacji społecznych dodatkowo podniosło, że „cyfryzacja (...) wymaga odpowiedniego przystosowania – w postaci nabycia umiejętności obsługi nowych narzędzi cyfrowych oraz posiadania sprzętu niezbędnego do korzystania z nich”, a także że „wydłużenie okresów umożliwiających dalsze korzystanie z dokumentacji w postaci papierowej, pomoże w nienagannym wprowadzeniu zmian i dopracowaniu samego procesu ich wdrażania oraz zobrazowaniu konieczności ich stosowania przez właściwe podmioty”²². Biorąc pod uwagę, że obydwa systemy działają już od kilku lat, a wyznaczone przez ustawodawcę terminy na dostosowanie do nowych rozwiązań są naprawdę odległe, to trudno się z takim uzasadnieniem zgodzić. Wydłużenie okresu przejściowego w praktyce znacznie opóźni informatyzację tych dwóch obszarów i pozbawi organy nadzoru budowlanego środków organizacyjnych umożliwiających bardziej efektywne stosowanie prawa.

System do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie (SOPAB) to centralny system teleinformatyczny prowadzony przez GINB, który ma na celu wspieranie elektronicznego prowadzenia spraw administracyjnych z zakresu procesu budowlanego. Umożliwia kompleksową obsługę wniosków składanych przez

²⁰ *Ibidem*.

²¹ Druk sejmowy nr 1379 z 17 czerwca 2025 r., X kadencja Sejmu RP, projekt ustawy – o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw, s. 26 i 37.

²² *Ibidem*, s. 52.

inwestorów oraz prowadzenie postępowań przez organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w formie cyfrowej. Służy również do generowania decyzji administracyjnych, prowadzenia korespondencji z inwestorem oraz archiwizacji dokumentacji w aktach sprawy dostępnych online. Jest zintegrowany z platformą e-Budownictwo, a także wskazanymi powyżej systemami teleinformatycznymi: e-CRUB, CKOB oraz CDB, co umożliwi automatyczne pobieranie danych z tych systemów. Obecnie została przygotowana wersja podstawowa SOPAB, której pilotaż został przeprowadzony w 20 urzędach²³. GINB pracuje nad dalszym rozwojem systemu i jego integracją z Elektronicznym Zarządzaniem Dokumentacją RP²⁴ umożliwiającym zakładanie, uzupełnianie i archiwizowanie akt spraw wyłącznie w postaci cyfrowej według instrukcji kancelaryjnej oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt. Powszechne wdrożenie SOPAB wyeliminuje potrzebę papierowego obiegu dokumentów w urzędach i pozwoli na ujednoczenie standardu prowadzenia wszystkich postępowań administracyjnych z zakresu procesu budowlanego.

Podsumowanie

Informatyzacja prawa budowlanego w Polsce została podjęta w odpowiedzi na nadmierną złożoność i czasochłonność postępowań administracyjnych prowadzonych w tradycyjnej formie papierowej. Składanie wniosków wymagało dotąd osobistego stawiennictwa w urzędzie oraz wielokrotnego dostarczania egzemplarzy dokumentacji, co generowało obciążenie dla inwestorów i urzędników. Równocześnie administracja była rozproszona organizacyjnie i technologicznie – brak jednolitych systemów utrudniał standaryzację i wpływał negatywnie na przewidywalność procesów. Rosnące oczekiwania inwestorów oraz potrzeba trwałej i bezpiecznej archiwizacji dokumentów zintensyfikowały konieczność reformy, która przyspieszyła szczególnie w czasie pandemii COVID-19.

Informatyzacja przyniosła szereg korzyści: skrócenie czasu procedur, centralizację danych w systemach GINB, dostęp do dokumentów online, bezpieczną archiwizację i integrację z ePUAP. Portal e-Budownictwo dzięki integracji z serwisem Geoportall oraz rejestrem eCRUB umożliwia inwestorom szybsze i prostsze generowanie wniosków, jednocześnie ograniczając ryzyko popełnienia błędów wynikających z ręcznego uzupełniania danych lokalizacyjnych i formalnych. EDB oraz CKOB pozwalają organom nadzoru budowlanego na sprawniejszą identyfikację inwestycji wymagających podjęcia czynności kontrolnych dzięki bieżącemu dostępowi do informacji o przebiegu procesu budowlanego oraz

²³ <https://projektsopab.gunb.gov.pl/> (7.06.2025).

²⁴ *Ibidem.*

automatycznemu przekazywaniu danych o etapach realizacji robót budowlanych. Jednocześnie informatyzacja wiąże się z istotnymi ograniczeniami – urzędy różnią się kompetencjami cyfrowymi, często prowadzą dokumentację podwójnie (cyfrowo i papierowo), a portal e-Budownictwo nie ma jeszcze pełnej funkcjonalności. Wciąż brakuje interoperacyjności systemów oraz możliwości wykorzystania standardu BIM. Projekt nowelizacji Prawa budowlanego wydłużający terminy pełnego wprowadzenia EDB i CKOB do 2034 r. wskazuje, że nawet w Ministerstwie Cyfryzacji istnieją pewne opory przed konsekwentnym wprowadzaniem reformy.

Potencjał informatyzacji jest jednak znaczący: całkowite wyeliminowanie papieru z obiegu, przyspieszenie opiniowania dokumentacji, integracja z modelami BIM i lepsze monitorowanie efektywności urzędów. Zagrożeniem pozostaje opór instytucjonalny, brak infrastruktury, niskie kompetencje cyfrowe, wykluczenie mniejszych podmiotów, ryzyko cyberataków i wysokie koszty wdrożenia. Kluczem do sukcesu będzie stabilna legislacja, standaryzacja techniczna oraz wsparcie dla organów administracji budowlanej i uczestników procesu budowlanego.

Bibliografia

- Błażewski M., *E-administracja jako narzędzie komunikacji w procesie budowlanym*, „Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis” 2015, nr 4(2).
- Ganczar M., Sytek A., *Informatyzacja administracji publicznej*, Warszawa 2023.
- Kleszcz J., Kmieciec P., Szymaniec P., *Proces opiniowania i zatwierdzania dokumentacji projektowej w dobie administracji cyfrowej. Możliwości prawne a funkcjonująca praktyka* [w:] *Cyfrowa czy analogowa? Funkcjonowanie administracji publicznej w stanie kryzysu*, red. J.H. Szlachetko, A. Bochentyn, Pelplin 2021.
- Pilarz K., *Proces budowlany wobec nowoczesnych technologii* [w:] *Administracja publiczna wobec nowych technologii. W kierunku neutralności klimatycznej*, red. J. Korczak, Warszawa 2024.
- Staniszewska L., *Cyfryzacja procesu budowlanego w prawie polskim i gruzińskim*, „Dyskurs Prawniczy i Administracyjny” 2023, nr 2.
- Strategia Cyfryzacji Polski Państwa*, Warszawa 2024.
- Sypniewski D. [w:] *Prawo budowlane. Komentarz*, red. D. Sypniewski, Warszawa 2025.
- Szewczyk E., *Modyfikacja postępowań administracyjnych prowadzonych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii*, „Samorząd Terytorialny” 2020, nr 6.

Streszczenie

Artykuł omawia proces informatyzacji prawa budowlanego w Polsce jako część szerszego zjawiska *e-government*. Analizuje przyczyny wdrażania cyfrowych rozwiązań, takie jak złożoność i czasochłonność tradycyjnych procedur, brak jednolitych standardów czy oczekiwania inwestorów dotyczące elektronicznej obsługi spraw. Przedstawiono genezę reformy, w tym wpływ pandemii

COVID-19, oraz kluczowe narzędzia informatyzacji: portal e-Budownictwo, Elektroniczny Rejestr Uprawnień Budowlanych (eCRUB), Cyfrową Książkę Obiektu Budowlanego (CKOB), Elektroniczny Dziennik Budowy (EDB) i SOPAB. Artykuł wskazuje na korzyści, jak skrócenie procedur czy lepsza archiwizacja, ale też na wyzwania, np. braki interoperacyjności, ograniczenia kompetencyjne i opóźnienia we wdrożeniach cyfrowych systemów.

Słowa kluczowe: prawo budowlane, proces budowlany, informatyzacja, administracja publiczna

DIGITALISATION OF THE CONSTRUCTION PROCESS. FROM THE ASSUMPTIONS OF THE REFORM TO EX-POST CONCLUSIONS

Summary

The article examines the process of digitalization of construction law in Poland as an aspect of the broader phenomenon of e-government. It analyses the underlying reasons for implementing digital solutions, such as the complexity and duration of traditional administrative procedures, the lack of uniform standards, and the expectations of investors for electronic case management. The origins of the reform are presented, including the impact of the COVID-19 pandemic, alongside key instruments of digitalization: the e-Budownictwo portal, the electronic Register of Building Authorizations (eCRUB), the Digital Building Logbook (CKOB), the Electronic Construction Log (EDB), and the SOPAB system. The article identifies advantages such as the streamlining of procedures and improved archiving, while also highlighting challenges, including deficiencies in interoperability, limitations in digital competence, and delays in the implementation of digital systems.

Keywords: Construction Law, construction process digitalization, public administration